

Με ορίζοντα το... εξάμηνο, άρχισαν δειλά- δειλά να κοιτάνε οι υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών τις δανειακές ανάγκες... γνωρίζοντας βέβαια ότι αν έχει... στραβώσει το πράγμα στο τέλος Φεβρουαρίου, τότε τα «μαθηματικά» του δευτέρου εξαμήνου μπορεί να είναι εφιαλτικά.

Πριν καν ξεκινήσουν τις προσθέσεις και τις αφαιρέσεις, στο οικονομικό επιτελείο επεξεργάζονται δύο δεδομένα, που μπορεί να είναι ευμετάβλητα, ωστόσο θα καθορίσουν τις εξελίξεις εάν η διαπραγμάτευση με τους δανειστές περάσει μέσα από Συμπληγάδες: το κόστος των νέων εκδόσεων εντόκων γραμματίων και τις αποδόσεις των ομολόγων.

Κοινός παρονομαστής είναι η πίεση που καταγράφεται ειδικά από τη στιγμή που ανακοινώθηκε η πρόωρη εκλογή νέου Προέδρου της Δημοκρατίας, περιορίζοντας έτσι τα περιθώρια βραχυπρόθεσμου δανεισμού.

Κατ' αρχήν, το μόνο... θετικό είναι ότι ως και τον Ιούνιο, η κατάσταση μπορεί να θεωρηθεί υπό προϋποθέσεις διαχειρίσιμη, αφού το Ελληνικό Δημόσιο πρέπει να εξοφλεί μόνο δόσεις προς το ΔΝΤ και τόκους.

Το σύνολο των υποχρεώσεων ως το τέλος Ιουνίου ανέρχεται στα 8,9 δισ. ευρώ, ενώ μόνο για το πρώτο τρίμηνο οι δανειακές υποχρεώσεις διαμορφώνονται στα 4,6 δισ. ευρώ.

Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο τα πράγματα... αγριεύουν, αφού υπάρχουν λήξεις ομολόγων που κατέχει το Ευρωσύστημα, δηλαδή η ΕΚΤ και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες, οι οποίες ανέρχονται συνολικά στα 8,8 δισ. ευρώ, δηλαδή όσες είναι συνολικά οι υποχρεώσεις του πρώτου εξαμήνου!

Η ΠΡΟΒΛΕΨΗ. Ας δούμε τώρα τι προβλέπει ο Κρατικός Προϋπολογισμός γι' αυτό το χρονικό διάστημα, αφού είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός των υπηρεσιών του υπουργείου Οικονομικών και του ΟΔΔΗΧ δεν μπορεί να μην λάβει υπόψιν τις προβλέψεις δαπανών -ελαστικών και ανελαστικών- και εσόδων.

Έως το τέλος Φεβρουαρίου προβλέπεται σχεδόν ισοσκελισμένο αποτέλεσμα, αφού το ταμειακό έλλειμμα των 70 εκατ. ευρώ χαρακτηρίζεται ως «μηδενικό». Από εκεί και πέρα, όμως, ο Κρατικός Προϋπολογισμός γράφει «μείον» και είναι ενδεικτικό ότι στο τέλος Ιουνίου προβλέπεται στην καλλίτερη περίπτωση ταμειακό έλλειμμα 4,6 δισ. ευρώ, το οποίο «σβήνει» σταδιακά ως το τέλος του έτους.

Η εικόνα βελτιώνεται αν εξαιρέσει κανείς τις πληρωμές για τόκους, καθώς στο τέλος Φεβρουαρίου υπολογίζεται ότι θα υπάρχει ταμειακό πρωτογενές πλεόνασμα 1,4 δισ. ευρώ, ενώ από το τέλος Ιουνίου και ως το τέλος του έτους προβλέπεται διεύρυνση αυτού του πλεονάσματος στα 5,8 δισ. ευρώ. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειώσει κανείς ότι για να είναι αξιοποιήσιμο αυτό το ταμειακό πλεόνασμα, οι δανειστές θα πρέπει να συμφωνήσουν σε ένα εθελοντικό «πάγωμα» των πληρωμών για τόκους, το οποίο ούτε φαίνεται ούτε ακούγεται ως ενδεχόμενο.

«ΨΑΛΙΔΙΣΜΑΤΑ». Το ερώτημα που μοιραία τίθεται έχει να κάνει με τις αντοχές των κρατικών ταμείων στην περίπτωση παρατεταμένων διαπραγματεύσεων με την Τρόικα, με δεδομένο ότι ως την επίτευξη συμφωνίας δεν πρόκειται να καταβάλουν οι δανειστές ούτε... μισό ευρώ από τα περίπου 7 δισ. ευρώ που εκκρεμούν και με φόντο τη σχεδόν επίσημη παραδοχή ότι τα ταμειακά διαθέσιμα επαρκούν ως το τέλος του πρώτου διμήνου κι αυτό υπό προϋποθέσεις.

Η πρώτη κίνηση, αυστηρά διαχειριστικού χαρακτήρα, μπορεί να γίνει στο πεδίο των δαπανών. Ήδη έχει χρησιμοποιηθεί λίαν προσφάτως ως «εργαλείο» το... «πάγωμα» της έκδοσης νέων συντάξεων, κάτι που μπορεί να επαναληφθεί, έτσι ώστε το σχετικό κόστος να μεταφερθεί στο δεύτερο εξάμηνο του έτους. «Χειρουργική» παρέμβαση μπορεί να γίνει στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, οι δαπάνες του οποίου υπολογίζονται στα 720 εκατ. ευρώ στο πρώτο τρίμηνο και στα 2,2 δισ. ευρώ στο πρώτο εξάμηνο, πληρωμές που θα μπορούσαν να «ψαλιδιστούν» ή να «παγώσουν». Στην... πρέσα θα μπορούσαν να μπουν, επίσης, οι πληρωμές προς τρίτους, αφού ο ρυθμός εξόφλησης των συσσωρευμένων και των νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών θα μπορούσε να επιβραδυνθεί τους κρίσιμους μήνες. Ανάλογη παρέμβαση μπορεί να γίνει και στο ρυθμό των επιστροφών φόρου, οι οποίες ως το τέλος Φεβρουαρίου υπολογίζονται στα 290 εκατ. ευρώ και ως το τέλος Ιουνίου στα 1,270 δισ. ευρώ. Ως «εργαλείο» μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η συγκράτηση των αποκαλούμενων καταναλωτικών δαπανών, οι οποίες μόνο στο πρώτο δίμηνο υπολογίζεται ότι θα φτάσουν στα 1,549 δισ. ευρώ.

Δεν... φτουράνε τα έντοκα γραμμάτια

Η δεύτερη κίνηση μπορεί να γίνει με τη χρήση εργαλείων βραχυπρόθεσμου δανεισμού, ωστόσο είναι προφανές ότι όσο πιο «βαρύ» είναι το πολιτικό κλίμα, τόσο πιο δύσκολες θα είναι οι όποιες παρεμβάσεις. Είναι ενδεικτικό ότι στην έκδοση εντόκων γραμματίων τρίμηνης διάρκειας που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη, η απόδοση αυξήθηκε κατακόρυφα στο 1,90% από 1,80% στην έκδοση της 10ης Δεκεμβρίου, αφού στη νέα έκδοση ενσωματώθηκε η πολιτική αβεβαιότητα των επόμενων ημερών. Επιπλέον, η συμμετοχή των ξένων σε αυτές τις εκδόσεις δεν είναι και τόσο... πρόθυμη, αφού όλοι αναμένουν την κατάληξη των εσωτερικών πολιτικών εξελίξεων προκειμένου να αποτιμήσουν τους όποιους κινδύνους. Μπορούν οι ελληνικές τράπεζες να απορροφήσουν αυτές τις εκδόσεις; Σύμφωνα με ξένους αναλυτές, υπάρχουν δύο σοβαρά προβλήματα: το ένα έχει να κάνει με την αξία αλλά και το ύψος αυτών των ενέχυρων που δέχεται πλέον η ΕΚΤ από τις ελληνικές τράπεζες και το δεύτερο έχει να κάνει με το «βάρος» των 35 δισ. ευρώ (ομόλογα Αλογοσκούφη), που πρέπει να «ξεφορτωθούν» οι τράπεζες ως την 1η Μαρτίου. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειωθεί ότι η απόδοση του ελληνικού 10ετούς βρίσκεται, πλέον, σταθερά γύρω από το 9%, ενώ το 3ετές, όπου αποτυπώνεται η νευρικότητα της αγοράς, παραμένει πάνω από το 10,6%, έχοντας φτάσει ακόμα και στα επίπεδα του 11,13%!